

Panský dům Prášíly

Stavba tohoto domu v roce 1751 vedla k založení obce Prášíly. Dům byl postaven na přání Marie Terezie Habsburské a jejího manžela Františka I. Štěpána Lotrinského vyrábět v Českém království benátská zrcadla.

Prášíly, pohled z Prášíle

Prášíly, pohled z Prášíle

Prášíly, pohled z Prášíle

Prášíly, pohled z Prášíle

V roce 1751 je majitelem domu Lorenz Gattermayer.

Dům nechal postavit skelmistr a pozdější majitel Prášílského panství Lorenz Gattermayer z Litschau. Gattermayer dostal od Marie Terezie půjčku na dům a stavbu sklářských hutí na Šumavě. Zde měly být vyráběny komponenty do benátských zrcadel, která byla kompletována ve sklárnách patřících rodu Kinských ve Sloupu v severních Čechách. Ručitelem půjčky byl majitel skláren hrabě Josef Jan Maxmilián Kinský. **Gattermayer** vybudoval dvě sklářské hutě na přítocích Prášílského potoka, postavil pivovar a dům (zámeček). **Tím byla založena obec Gattermayerova Huť**, od roku 1766 **Stubenbach – Prášíly**, které se staly administrativním střediskem panství obsahující území tří rychet – Staré Stodůlky, Nové Stodůlky a Stachy.

Stavba domu byla ukončena v roce 1751. Jednalo se o dvě zaklenuté místnosti se sklepením a stáje pro koně. **Voda byla do domu přivedena skleněným potrubím.** **V domě žila rodina skelmistra a zakladatele Prášil Lorenze Gattermayera.**

V roce 1756 nechal Gattermayer vedle domu vystavět dřevěnou kapli, v níž se pak pravidelně konaly bohoslužby.

V důsledku sedmileté války (1756–1763) poptávka po benátských zrcadlech výrazně klesla a výroba v Gattermayerových hutích a brusírnách skla se téměř zastavila. Zadlužený Gattermayer umírá a jeho syn Jan Josef Gattermayer v dražbě prodává panství synovci Josefa Jana Maxmiliána Kinského **hraběti Filipu Josefu Kinskému z Vchynic a Tetova.**

V roce 1763 je majitelem domu rod Kinských.

Hrabě Kinský pronajímá dům a dvě sklářské hutě v Prášílech a jednu v Nové Studnici potomkovi francouzského šlechtického rodu **skelmistru Christianu Ferdinandu Abele**. Podmínkou smlouvy je dodávat sklářské výrobky pouze do Kinského skláren ve Sloupu. **V domě žila rodina skláře Christiana Ferdinanda Abele.**

Sklářská rodina Abelů zakládá nové hutě a brusírny skla v okolí Prášil a své výrobky dodává do Bavorska. Vznikají spory mezi Kinským a Abelem, které vedou v roce 1793 k ukončení pronájmu panského domu a tří hutí Abelům. Abelové kupují a zakládají další sklárny a v nich zaměstnávají stovky lidí. Dochází k zásadnímu rozmachu sklářství na Šumavě a Prášíly zažívají největší etapu svého rozvoje. Z této významné sklářské rodiny pochází **Charlotta Abele** – babička nejnámějšího „spisovatele Šumavy“ **Karla Klostermanna.**

V roce 1793 nechává hrabě Filip Josef Kinský stavitelem Mathiasem Humlem přistavět první patro panského domu s imponantní černou kuchyní

Kinský uvažuje o využití Prášílského panství k těžbě dřeva. Do služeb najímá komisaře prácheňského okresu **Baierwecka, kterému v panském domě zařizuje pracovnu.** V roce 1797 ale Baierweckův plán na těžbu a plavení dřeva z důvodů velké obtížnosti a vysokých finančních nákladů nebyl Kinským přijat. **V roce 1798 dochází k rozhodnutí hraběte Kinského nabídnout Prášílské panství Schwarzenbergům.**

Kníže Josef II. ze Schwarzenbergu si nechává zpracovat nový plán pro těžbu a svoz dřeva od projektanta Schwarzenberského plavebního kanálu **ing. Josefa Rosenauera.**

Rosenauer doporučuje Schwarzenbergovi koupí panství a navrhuje stavbu Vchynicko – tetovského plavebního kanálu.

V roce 1799 je majitelem domu rod Schwarzenbergů.

V letech 1799–1801 zařizuje Schwarzenberg v panském domě Rosenauerovi kancelář, ze které je řízena stavba Vchynicko – tetovského plavebního kanálu.

V letech 1801 – 1802 nechává Schwarzenberg panský dům velkoryse přestavět stavitelem Johannem Libgrathem na sídlo panství.

Dům je rozšířen, staví se nové schodiště, je vybudována pekárna a prádelna pro dělníky, úřední místnosti a byt pro správce panství.

V letech 1802–1803 je v těsném sousedství domu na místě dřevěné kaple stavěn kostel. S domem je propojen podzemní chodbou.

28. 9. 1803 byly panský dům i kostel sv. Prokopa Opatá společně vysvěceny.

V následujících letech se úřední místnosti Prášílského panství postupně přesouvají blíže k vazišti vorů v Dlouhé vsi.

V panském domě zůstávají nadále bydlet správci panství, rodiny nadlesních a lesmistřů ve službách Schwarzenbergů.

V roce 1879 v domě žila rodina **nadlesního Franze Lenka.** Lenk založil a deset let v Prášílech provozoval **významnou řezbářskou školu.**

V roce 1887 zde bydlela rodina **nadlesního Johanna Tausche.** Tausch pořádal v západní místnosti prvního patra domu **koncerty**, při kterých se vybíraly příspěvky rodinám dřevařů, kteří zahynuli nebo byli zranění při těžbě dřeva. Koncertů se účastnil i kníže Schwarzenberg, který hudebnímu sboru sestaveného s místních obyvatel věnoval hudební nástroje
Severní přízemí domu dále sloužilo jako prádelna a jihozápadní jako pekárna.

Místnosti s okny do obce, mezi nimiž je umístěn rodový erb, si Schwarzenbergové ponechali pro sebe a své návštěvy v době společenských událostí nebo honů.

Kníže Jan Adolf II. Schwarzenberg byl vášnivým lovcem a rozsáhlé sklepení panského domu bylo hojně využíváno k odvěšování ulovené zvěře.

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly

Prášíly